

សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់សហព័ន្ធអន្តរជាតិស្តីអំពីសិទ្ធិមនុស្ស សមាគមអាដហុក និងអង្គការលីកាដូ ពាក់ព័ន្ធនឹងការការពារសាក្សីនិងជនរងគ្រោះ ប៊ារីស-ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៥

សហព័ន្ធអន្តរជាតិស្តីអំពីសិទ្ធិមនុស្ស (FIDH) សមាគមអាដហុក (ADHOC) និងអង្គការលីកាដូ (LICADHO) សូមសម្តែងនូវការស្នាក់មន្ត្រីចំពោះសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ក្រុមការងាររដ្ឋាភិបាលទទួលបន្ទុកអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញកាលពីថ្ងៃទី១៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៥ ស្តីអំពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការការពារសន្តិសុខសាក្សីនិងជនរងគ្រោះនៅអង្គពេលសវនាការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។

ការលើកឡើងរបស់វាក្នុងសន្និសីទទាក់ទងនឹងការព្រួយបារម្ភចំពោះសន្តិសុខរបស់សាក្សីនិងជនរងគ្រោះ បាននាំមកនូវការពិចារណាដល់របបប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាដែលបានចូលរួមនៅក្នុងសន្និសីទនេះ ។ អ្នកចូលរួមក្នុងសន្និសីទនេះ ខ្លះបានលើកឡើងនូវការព្រួយបារម្ភអំពីជនជាប់ចោទ ជាពិសេសចំពោះជនជាប់ចោទដែលរស់នៅក្នុងទីក្រុងប៉ៃលិន ចំណែកឯអ្នកដទៃទៀតបានសម្តែងការព្រួយបារម្ភអំពីការកំរាមកំហែងពីសំណាក់អ្នកដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងទម្រង់កម្មក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យប៉ុន្តែមិនត្រូវបានកាត់ទោសដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។ អ្នកចូលរួមដទៃទៀតនៅក្នុងសន្និសីទនោះ បាននិយាយថា ខ្លួនចង់ដ្តល់សក្ខីភាពនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ហើយមិនមានការព្រួយបារម្ភចំពោះសោះ ។ ជាការពិត ថ្វីត្បិតតែច្បាប់ស្តីអំពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនិងកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិនិងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងសន្តិសុខរបស់ជនរងគ្រោះនិងសាក្សីមិនបានចែងឲ្យបានច្បាស់ប៉ុន្តែបានទទួលស្គាល់ថា ជនរងគ្រោះនិងសាក្សីគួរតែទទួលបានការការពារស្របច្បាប់នៅមុនពេលមានសវនាការ អង្គពេលសវនាការ និងក្រោយពេលសវនាការ ។

ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ គម្រោងការជាទូទៅនេះចាំបាច់ត្រូវមានការបំពេញបន្ថែមនិងត្រូវផ្សព្វផ្សាយឲ្យបានទូលំ

ទូលាយដើម្បីកាត់បន្ថយការព្រួយបារម្ភ ។ សហព័ន្ធអន្តរជាតិស្តីអំពីសិទ្ធិមនុស្សសូមសម្តែងការស្នាក់មន្ត្រីចំពោះការបង្កើត «គណៈកម្មាធិការសន្តិសុខកម្រិតខ្ពស់» សម្រាប់ការពារសន្តិសុខដល់សាក្សីនិងជនរងគ្រោះ ព្រមទាំងមានក្តីសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនឹងត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការនេះ ព្រមទាំងត្រូវបានផ្តល់ព័ត៌មានអំពី «ការរៀបចំសន្តិសុខដោយឡែក» ដែលបានព្រមព្រៀងជាមួយអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

ការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះ

គួរតែមានការជំរុញឲ្យមានការអះអាងជាដរាបការផ្តល់ដៃអំពីសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជាក្នុងការចូលរួមស្តាប់សវនាការក្នុងនាមជាភាគីរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវតែយកមក

ប៊ិន ជីន
យុទ្ធជននៅមន្ទីរស-២១

អនុវត្តនៅក្នុងសវនាការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សហព័ន្ធអន្តរជាតិស្តីអំពីសិទ្ធិមនុស្ស សមាគមអាដហុក និងអង្គការលីកាដូ បានកត់សម្គាល់ថា ក្រុមការងាររបស់រដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចនូវការព្រួយ បារម្ភអំពីការអនុវត្តសិទ្ធិនេះនៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ខ្លួន ។

ជាការពិត គោលបំណងចម្បងនៃសន្និសីទដែលរៀបចំដោយសហព័ន្ធអន្តរជាតិស្តីអំពីសិទ្ធិមនុស្ស សមាគមអាដហុក និងអង្គការលីកាដូ នៅទីក្រុងភ្នំពេញកាលពីថ្ងៃទី២ និងទី៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៥ គឺដើម្បីពង្រីកការយល់ដឹងនៅក្នុងបំណោមអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនិងជនរងគ្រោះ អំពីតម្រូវការក្នុងការប្រមើលមើលអំពីយន្តការសម្រាប់ការចូលរួមយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពរបស់ជនរងគ្រោះ និងដើម្បីពង្រីកបន្ថែមនូវយន្តការដែលមានស្រាប់សម្រាប់ជនរងគ្រោះនៃទម្រង់កម្មដែលមានទ្រង់ទ្រាយធំ នៅចំពោះមុខតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ ។

ការធានានូវសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងការចូលរួមដំណើរការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនឹងផ្តល់ឲ្យជនរងគ្រោះទាំងនោះនូវការយល់ដឹងកាន់តែទូលាយជាងមុនអំពី «ភាពជាកម្មសិទ្ធិ» នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងធានាសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះទាំងនោះ

ជា ហុក
យុទ្ធជននៅមន្ទីរស-២១

តាមរយៈមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពមួយ ពោលគឺការចូលរួមនិងការគំណរដ្ឋកិច្ចរៀបរយ ។

ដោយឡែក បើយើងត្រួតពិនិត្យមើលអំពីអវត្តមាននៃការនិយាយយោងជាពិសេសទៅរកភាគីរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងឯកសារច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធ សហព័ន្ធអន្តរជាតិស្តីអំពីសិទ្ធិមនុស្ស សមាគមអាដហុក និងអង្គការលីកាដូ នឹងសម្រេចការស្វាគមន៍ចំពោះការបកស្រាយដែលថា ខ្សែចងក្រងដែលទាក់ទងនឹងការការពារជនរងគ្រោះនិងសាក្សី (មាត្រា៣៣នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ) ឯករាជ្យភាពរបស់មេធាវី (មាត្រា៤២-៣ នៃច្បាប់បង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ) និងឯករាជ្យភាពនៃសាក្សីនិងអ្នកជំនាញការ (មាត្រា២២នៃកិច្ចព្រមព្រៀង) នឹងត្រូវបានអនុវត្តដោយសមភាពចំពោះជនរងគ្រោះក្នុងនាមជាភាគីរដ្ឋប្បវេណីមេធាវី សាក្សី និងអ្នកជំនាញការ ។

ការជួសជុលសំណង

ជុំវិញបញ្ហាជួសជុលសំណងជំងឺចិត្ត សហព័ន្ធអន្តរជាតិស្តីអំពីសិទ្ធិមនុស្ស សមាគមអាដហុក និងអង្គការលីកាដូ សូមសម្រេចការស្វាគមន៍ចំពោះសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ក្រុមការងាររដ្ឋាភិបាលដែលថាខ្លួនកំពុងតែពិចារណាអំពីការជួសជុលសំណងនេះ ។ ការជួសជុលសំណងរួមមាន៖ ការសងជំងឺចិត្តនិងការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងវិញ ។ វាមិនមែនមានន័យថាចាំបាច់ត្រូវតែមានសំណងជាថវិកានោះទេ ប៉ុន្តែទម្រង់នៃសំណងអាចមានលក្ខណៈជារួមបូជាមិត្តរូប ក៏ដូចជាសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវជំនួយផ្នែកចិត្តសាស្ត្រ ។ ការលើកឡើងខ្លះៗទាក់ទងនឹងទម្រង់នៃសំណងរួមមាន ការសាងសង់បូជនីយដ្ឋាន ការរៀបចំពិធីសាសនាបុព្វបុរសបញ្ចុះ និងការលាតត្រដាងការពិតដែលរួមមានទាំងការរៀបចំសៀវភៅសិក្សាអំពីរបបនេះ ។

ចៅក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនឹងសម្រេចអំពីទម្រង់និងទំហំនៃការសងជំងឺចិត្ត ហើយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងការសហការនិងជួយសម្រួលដល់ការអនុវត្តសាលក្រម ដោយសារថាច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញបានចែងថា ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ដែលទទួលបានដោយខុសច្បាប់របស់អ្នកដែលរកឃើញថាមានទោសនឹងត្រូវប្រគល់ជូនរដ្ឋ ។